

Barents yhteistyöstä irtaantuminen

LLHall 02.12.2024 § 164
375/04.04.02/2024

Valmistelija Ekdahl Päivi Lapin liitto

Suomen Ulkoministeriö teki 15.11.2024 päätöksen Suomen eroamisesta Barentsin euroarktisesta neuvostosta (BEAC). BEAC:sta eroamisen myötä Suomi on Valtioneuvoston yleisistunnon 21.11.2024 kokouksessa päättänyt irtisanoa myös sopimuksen Kansainvälisen Barents-sihteeristön perustamisesta Barentsin euroarktisen alueen yhteistyötä varten Suomen tasavallan hallituksen, Norjan kuningaskunnan hallituksen, Venäjän federaation hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä.

Kansainvälisen Barents-sihteeristön perustamista koskevan sopimuksen 11 artiklan mukaan sopimuksen irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun Norjan ulkoministeriö on vastaanottanut ilmoituksen irtisanomisesta.

Suomen valtion päätöksen perusteluissa mainitaan seuraavaa:

Suomen osallistumiselle BEAC:n toimintaan ei nähdä enää riittäviä perusteita. Yhteistyön tarve ja merkitys pohjoisilla alueilla tunnustetaan Suomessa, mutta sitä voidaan tehdä muillakin foorumeilla, kuten Pohjoismaiden ministerineuvostossa ja EU:n hankerahoitusohjelmien kautta. Valtionhallinnon resursseja joudutaan kohdentamaan uudelleen säästövelvoitteiden vuoksi, ja päällekkäisyyksiä puretaan alueellisesta yhteistyöstä.

Lapin liitto on osallistunut yhteistyöhön Barentsin alueneuvoston ja -komitean jäsenenä. Kansainvälisestä sopimuksesta irtautumiseen liittyvän vuoden irtisanoutumisajan vuoksi Suomi on mukana yhteistyössä vuoden 2025 ajan, mutta maakunnat voivat itse harkita yhteistyöhön osallistumisen tavan viimeisenä toimintavuotena. Lapin liitossa ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi osallistua verkoston toimintaan vuonna 2025, vaan sekä henkilöresurssit että nuorisotyöryhmälle suunnattu 5000 € vuosittainen tuki olisi parempi keskittää uusien yhteistyön toimintamallien rakentamiseen.

Lisätietoja: kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Suomen valtion BEAC:sta eroamisen ja Barents-sihteeristön perustamisesta tehdyn sopimuksen irtisanoutumisen seurauksena Lappi irtautuu Barents-verkostoista ja työryhmistä 1.1.2025 alkaen ja keskittää resurssit uusien, alueiden ja valtioiden välisen pohjoismaisten yhteistyömallien rakentamiseen.

Päätös Hallitus hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.